

מראי מקומות- חולין כ"ח

אע"כ שהוא חלק של המעשה שחיטה (וכדברי האור שמח שהבאנו לעיל), וא"כ, נמצא דעכצ"ל דגם לראב"א הוי שחיטת הקנה חלק של המעשה מתיר של העוף, אלא דלא סגי בזה כדי להתיר העוף לגמרי, ובוזה צריך דוקא שחיטת הושט, אבל עכ"פ לענין שתהא צריך להיות ראוי לשחיטה, שפיר י"ל דאף הקנה צריך להיות ראוי לשחיטה, וכמש"כ הבה"ג.

(ד) **ואילו שחיטה בגרירת לא קתני- העיר החי' הר"ן**, הא הברייתא לא משתעי בשיעור שחיטה, וא"כ לענין מה יהי צריך לומר דאם שחט בגרירת דמהני. וביאר דעיקר חידוש של הברייתא הוא הא דאם שחטה הושט ואח"כ נשמטה הגרירת דהוי כשרה, והחידוש הוא, דאע"פ שנולד בה סימני טריפות קודם שיצא נשמתו, וה"א דכיון דקיי"ל דכל זמן שהיא מפרכסת הרי היא כחי' לכל דבריה, וא"כ י"ל דגם אם נולדו בה עכשיו סימני טריפות דטריפה היא, קמ"ל דליתא, דכיון דעיקר חיותא בשיעור שחיט קא נפיק, אם אי' דשחיטה סגי בגרירת, הו"ל להתנא לאשמעינן חידוש גדול יותר, דאפי' אם נשחט הגרירת, דלית בה חיות כ"כ כמו הושט, ואח"כ נמצא בו סימני טריפות, מ"מ מהני שחיטתו לכשרה, ומדלא קתני הכי, ש"מ דשחיטת גרירת לא מהני.

(ה) **מאי הוי עלה, כדקאמרת, דלמא שאני התם- פי' החי' הר"ן**, דמאן דמסיק ראב"א בתיובתא לא מסיק אדעת' ההוא פירוקא, והדר פרקוה בבי מדרשה. א"נ, ראב"א אמר דקנה לא מהני בין לענין שחיטה ובין לענין מליקה, וע"ז אמרי' דעדיין אתותב לענין מליקה, אבל לענין שחיטה עדיין יש מקום לשאול.

(ו) **דלמא שאני התם דאיכא שדרה ומפרקת- כ' החזון איש (יו"ד ג', י"ד, לסוגיין)**, דלכאו' צ"ל דהלכה למשה מסיני הוא דסגי בקנה במליקה לפי ראב"א, דכיון דקנה אינו חלק של השחיטה, א"כ מנלן מסברא לומר דסגי

(א) **מאן תנא דפליג עלי' דר"א הקפר- פרש"י**, מאן תנא דלעיל דקתני נוחרו או עוקרו דפליג עליה דר"א הקפר. והעיר המהרש"א, למה לא פי' רש"י כפשוטו, דקו' הגמ' הוא על ההיא דמלק בסכין מטמא בגדים, דההיא תנא ודאי ס"ל דאין שחיטה לעוף מן התורה, משא"כ בהא דנוחרו או עוקרו, כבר דחה הגמ' דמיירי בחי', והניח בקו'. וע' בחתם סופר דכ' דסבר רש"י דמה דתי' הגמ' לעיל דוחק הוא, דכיון דנוחרו ועוקרו קתני בלשון זכר, משמע דאעוף קאי, ולא אחי', ועכשיו דמצינו תנא דס"ל דאין שחיטה לעוף מן התורה, א"כ מסתבר טפי לומר דאתי כי ההוא תנא. ומה דס"ל לרש"י דאין לומר דקו' הגמ' אהא דמלק בסכין, ע"ש בחת"ס מש"כ בזה.

(ב) **ר' אדא בר אהבה אמר וושט ולא קנה- ע' באור שמח (שחיטה ג', סוף הל' י"ג)**, דכ' דאף דלר"א ב"א לא אהני שחיטת קנה להשחיטה כלל, מ"מ אם שחט הקנה קודם הוושט, אף לר"א ב"א יהי כשר, דאל"כ נמצא מה שהוא כשר אצל בהמה הוי נבלה אצל עוף, וזה לא יתכן, אלא ע"כ דרך שחיטה אכשר רחמנא בצואר, והם הסימנים, ולכן שחיטה באופן זו כשרה, וע"ע לקמן בזה.

(ג) **מיתיבי, שחט את הושט ואח"כ נשמטה הגרירת, וכו'- ע' בשערי ישר (ב', י"ט, ד"ה והנה ראיתי [עמ' קלד]), שהביא מה שהק' הבית מאיר (יו"ד כ"ד, ט"ו) על שי' הבה"ג**, דס"ל דשמוטה אינה טריפה מחיים, וכל הפסול הוא דהלמ"מ הוא דצריכים להיות הב' סימנים ראויים לשחיטה, וכיון שנשמטה, שוב אינו ראוי לשחיטה. וע"ז הק' הבית מאיר, הא מוכח מדעת ראב"א בסוגיין דאי"ז הטעם, שהרי הוא ס"ל דקנה אינה בר שחיטה בכלל, וא"כ מה שייך לומר דצריך להיות ראוי לשחיטה. ותמה עליו השע"י, הא אף לראב"א דס"ל דלא מהני שחיטת הקנה להתיר העוף, אבל מ"מ אם שחט הקנה קודם ששחט הושט, הרי שחיטת הקנה חלק של המעשה שחיטה, דאל"כ נמצא העוף טריפה, שהרי קנה פסוקה לגמרי ודאי הוי טריפה,

תנור דאם הוי מחצה על מחצה כרוב זיל הכא איכא רובא וזיל הכא איכא רובא, ואם הוי דין דסגי ברוב, א"כ מה שייך זה לענין טומאת תנור. וכ' דאף דלשון הגמ' דסגי בחצי לא משמע הכי, אולם כ' דבלא"ה לאו דוקא,

ע"ש. [נולכאוי יש להביא ראיה לדעת הרב"א מהא דאמרי' דתרי רובא בחד מנא ליתא, ואם אי' דאין ע"ז שם רוב כלל, אלא דסגי במחצה, א"כ מה תי' הגמ' דתרי רובי בחד מנא לא אמרי', הרי אין צריך רוב כלל, ואולי כל זה נכלל בראיית הרב"א.]

(א) הא אפשר לצמצם טהוריין- ע' בחזון איש (יו"ד קי"ב, י'), שהביע מה שהק' תורעק"א בכלים (י"ב, ו'), דלמה לא אמרי' דהוי ספק ספיקא, ספק אם הוי זה המיעוט, ואת"ל דאינו המיעוט, אפשר דצמצם ושניהם טהוריין. ותי' דאף דס"ס הוא, אולם הוי ספק טומאה ברה"י, דאף ס"ס הוי טמא. והק' החזון איש, הא אין בו דעת לישאל, וא"כ אף ברה"י ספיקו טהור, ואין זה בא בידי אדם, דלא הי' השבירה הטהרה, אלא מה שהוא שבור. ולכן כ' הוא ליישב ע"פ מש"כ תוס' בנדה (כו.), דאם ע"י תליית ס"ס של שניהם יהיו סותרים אהדדי, א"כ אין שייך לתלות בס"ס כזו, וא"כ ה"ה כאן. ועוד כ' דאולי אי"ז נחשב לס"ס בכלל.

(ב) תרי רובי בחד מנא ליכא- פי' הרשב"א, אבל בשחיטה לאו תרי רובי בחד מנא הוא, דאנן לא צריכינן אלא לרובא דשחיטה, אבל לשאינו שחוט לא משגחינן, בין קרית לי' רוב או מיעוט. וברש"י כ' דהאי פלגא דקאי לא מקרי רוב שלם. וביאר המנחה שלימה דלא נח' רש"י והרשב"א ביסוד, אלא דהרשב"א ס"ל דאפי' אם מה דקאי נחשב לרוב, לא אכפת לן בההוא צד כלל, וא"כ איננו צריכין להחשיב על זה. אבל רש"י ס"ל דכיון דחשיב רוב, א"כ יהי' תרתי דסתרי, ולכן צריכין לומר דאינו נחשב לרוב. וע' בקובץ הערות (ל"ט, ד') שכ' לבאר טפי בדעת הרשב"א, דכיון דמה שאינו שחוט אינו דבר הפוסל, אלא רק דצריך להיות שחוט, לכן לא אכפת לן מה שיש חצי, ואף רוב, שאינו שחוט. משא"כ אם הי' מה שאינו שחוט דבר הפוסל, אז אם הי' רוב שאינו שחוט, אפי' אם הי' רוב השחוט, יהי' השחיטה פסולה.

בקנה לחוד במליקה. אלא דכ' די"ל דכיון אף לראב"א כששוחט הקנה הוי חלק של השחיטה (וכמו שהבאנו לעיל מהאור שמח), א"כ שפיר שמעי' מסברא דסגי בקנה במליקה, דכיון דקודם שחותך הושט הרי כבר חתך השדרה ומפרקת וקנה, א"כ לכאוי' הוי הושט שוב אינו בר שחיטה בכלל, וא"כ ע"כ דסגי לן במליקת הקנה.

(ז) נבדקי' לקנה ונשחטי' לקנה- כ' הרא"ש (סי' ב'), דאף דהגמ' לעיל (כו.) דייק ממתני' דאף בעוף צריך לכתחלה לשחוט ב' סימנין, מ"מ כל זה הוא לכתחלה, ומעשה זו נחשב לבדיעבד.

(ח) לא א"ר יהודה אלא בעוף, הואיל וצולהו כולו כא'- וכ' הרא"ש (סי' ג') דאפי' אם אין דעתו לצלותו כא', אלא לנתחו אבר אבר, מ"מ תקנו חז"ל (לפי ר' יהודה) דצריך לחתוך הוורידין בשעת שחיטה, כיון דהדרך הוא לצלותו. משא"כ בבהמה, דכיון דאין הדרך לצלותו שלם, אלא לנתחו אבר אבר, אין צריך לחתוך הוורידין. רק אם רוצה לצלות גדיים או טלאים שלמים, בזה שפיר צריך שחיטת וורידין.

(ט) מחצה על מחצה כרוב, וכו'- כ' הרשב"א דמהא דהק' הגמ' מתנור לענין טומאה, מוכרח דכוונת רב לומר דבכל רוב נמי קאמר רב דאגמרי' רחמנא למשה דלא תשייר רובא.

(י) מחצה על מחצה כרוב- ע' בבית הלוי (ב', י"א, ו'), דמבואר מדבריו דס"ל דמה דמחצה על מחצה כרוב, אי"ז כרוב ממש, דהו"ל כאילו שחט רוב, אלא דהלמ"מ הוא דאי"צ טפי ממחצה. וביאר עפ"ז דאין שייך לומר לפי הצד של הגמ' דסגי בחציו, שיש דין לכתחלה לשחוט כולו, ורק דאם שחט חציו הוי כאילו שחט כולו, שהרי מאי אולמי' חצי זה מחצי זה, ומהכ"ת לומר דחצי זה ככולו ולא חצי האחר, אלא דכיון דאין רוב הסימן קיים, סגי בזה, ואי"צ לשחוט כולו אף לכתחלה. אולם ע' בדבר אברהם (א', ב'), ענף (ב') שהאריך להוכיח דלא כדברי הבית הלוי, אלא דדין מחצה על מחצה כרוב הו"ל מדין רובו ככולו, וכן הוכיח מהא דאמרי' לענין